

Fragmenta in Jeremiam

De Simulatione, ad Jeremiae cap. IX, 8^o26. v. 8.

Τὸ πλησίον αὐτοῦ λαλεῖ εἰρηνικᾶ, καὶ ἐν ἑαυτῷ ἔχει τὴν ἐχθράν κτλ. Οὐκ ἂν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι τοῦ λαοῦ τῶν Ἰουδαίων πολὺ τὸ οὐαὶ παρὰ τοῦ σωτήρος ἐκληρονόμησαν, εἰ μὴ διὰ τὴν ὑπόκρισιν· ἐν γὰρ τοῖς ἐλέγχοις τῶν ἀμαρτιῶν αὐτῶν οὐκ ἐπαύσατο κατὰ πᾶσαν αἰτίαν προλέγων ὁ Κύριος· Οὐαὶ ὑμῖν, 592 γραμματεῖς καὶ φαρισαῖοι ὑποκριταὶ, κεκονιαμένους τάφους ἀποκαλῶν αὐτούς, οἱ ἔξωθεν μὲν φαίνονται τοῖς ἀνθρώποις ὠραῖοι, ἔσωθεν δὲ γέμουσιν ὀστέων νεκρῶν καὶ πά-σης ἀκαθαρσίας. Ἐὰν γάρ τι εἰς τὸν πλησίον ἀγαθὸν ἐργασώμεθα διὰ τῆς ἀνυποκρίτου ἀγάπης, ἀ-κούομεν παρὰ τοῦ σωτήρος· Ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε. Οὕτω δὲ καὶ εἴ τι φαῦλον διὰ τῆς ἀπατηλῆς καὶ μιαρᾶς ὑποκρίσεως, ἢ καὶ διὰ ὅποιασοῦν ἑτέρας ἀ-μαρτίας, εἰς τὸν ἀδελφὸν ἐνδειξώμεθα, ὁ-μοίως ἀμαρτάνομεν καὶ εἰς τὸν Θεόν. Δεῖνον οὖν ἢ ὑπόκρισις, ἀδελφοὶ, καὶ πολέμιον· καὶ κεκρυμμένος ἐν τῇ καρδίᾳ δόλος, εἰς ἀπά-την τῶν ἀπλῶς προσφερομένων, τοῖς ἀγά-πην κεκτημένοις, ἄλλα μὲν ἐκ στόματος λα-λοῦσα, ἄλλα δὲ ἐν στέρνοις φέρουσα, δελεάζει.

Οὐκ ἀγαθὸν ἢ ὑπερηφανία, ψευδοδοξίαν ἔχουσα πολλήν· δῆλον γὰρ, δῆλον, ὡς πᾶν ἀγαθὸν τέλειον θεόθεν ἔρχεται· καὶ οὐκ ἔστι ληπτὸν ἄλλως ἀνθρώπῳ, ὡς ὄντως ἀ-ληθέστατον εἶναι πάντων τὸ εἰρημένον, ὅτι δέοι τὸν αὐχοῦντα ἐπὶ τινι τούτῳ μόνον σε-μνύνεσθαι, καὶ ἐπὶ τῷ συνιέναι καὶ γινώσ-κειν ὅτι Κύριος αὐτός ἐστιν ὁ ποιῶν ἔλεος καὶ κρίμα καὶ δικαιοσύνην, καὶ ἐν τούτῳ ἐστὶ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ἀρέσκειται γὰρ τὸ θεῖον τῷ τοιοῦτῳ ἀνθρώπῳ, μόνιμά τε καὶ βέβαια φέρει διὰ παντὸς τὰ ἀγαθὰ, ὅταν τούτῳ τὴν αἰτίαν ἀποδιδῶ τῶν παρόντων ἀγαθῶν τῷ ὄντως αἰτιωτάτῳ, ᾧ τὴν αἰτίαν ἀναφέρειν δεῖ καὶ τοῦ μένειν τὰ ἀγαθὰ. Πῶς περιτετμημένους ὀνομάσας ὁ λό-γος, εἶτα οὐκ Ἰουδαίους μόνον ὀνομάζει, οὐ-δὲ Ἰσραηλίτας, οὐδὲ τὸν οἶκον Ἰακώβ, οὐδὲ αὐτὸ τὸ κείμενον ὄνομα τὸ οἰκεῖον, Ἰούδα, 593 ἀλλ' ἐγκαταλέγει τούτοις καὶ Αἴγυπτον, καὶ Ἐδώμ, καὶ υἱοὺς Ἀμμῶν, καὶ υἱοὺς Μωάβ, ὡς πάντας ἀπεριτμήτους καρδίας αὐτῶν; ἄ-ρα γὰρ τοιοῦτόν τι θέλει εἰπεῖν ὁ λόγος, ὅτι δὴ δοκοῦσι μὲν ἔχειν τὸν νόμον τὸν τῆς πε-ριτομῆς οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, οὐδὲν δὲ διαφέρουσι τῶν λοιπῶν ἔθνων τῶν ἀπεριτμήτων, ἀπε-ρίτμητοι ὄντες καὶ αὐτοὶ τὰς καρδίας αὐτῶν, οὐκ ἀποτετμημένοι τὰς κακίας; Ἄρα, φημί, τοιοῦτόν τι εἰπεῖν βούλεται ὁ λόγος, ὅτι ἔ-χουσι μὲν τὸν λόγον τὸν τῆς περιτομῆς καὶ τὰ λοιπὰ λόγια τοῦ Θεοῦ οἱ υἱοὶ Ἰούδα, οὐ-δὲν μὲν τοι διαφέρουσι τῶν οὐκ ἐχόντων τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ, Αἰγύπτου καὶ Ἐδώμ, υἱῶν Ἀμμῶν καὶ υἱῶν Μωάβ; Ἡ μὲν ποτε πάντας ὁμοῦ περιτετμη-μένους καλεῖ, οὐ μόνον τοὺς Ἰσραηλίτας καὶ τοὺς Ἰουδαίους, ἀλλὰ δὴ καὶ τὰ λοιπὰ ἔθνη, ὡς δηλοῖ καὶ τὰ ἀναγινωσκόμενα γράμματα; πάντας γὰρ ἐκάλεσε περιτετμη-μένους, εἶτα ὑπέταξεν Αἴγυπτον καὶ Ἰούδαν καὶ τὰ λοιπὰ ἔθνη. Καὶ πῶς ἐστὶ προσαχθῆναι πάντας αὐτούς εἰπεῖν περιτετ-μημένους;

Πάντα τὰ ὀνομασθέντα ταῦτα ἔθνη τὰ προκείμενα, εἴ τις ἄνωθεν συλλογίζοιτο, εὖροι ἂν ἐκ σπέρματος Ἀβραάμ. Ἀβραάμ περιετμήθη ὡν ἑτῶν ἑννέα καὶ ἑννεήκοντα, αὐτὸς καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, Ἰσμαὴλ καὶ πάντες οἱ ἄνδρες τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ οἱ οἰκογενεῖς, καὶ οἱ ἀργυρόνητοι, οἱ ἐξ ἀλλογενῶν ἔθνων· περιέτεμεν αὐτούς. Ταῦτα γὰρ ἐπὶ λέξεως τὰ ἀναγεγραμμένα ἐν τῇ Γενέσει. Πῶς οὖν ἐπ' Αἰγυπτίους καταβιβάζει, καὶ ἐπ' Ἐδώμ, καὶ ἐπὶ υἱοὺς Μωάβ, καὶ ἐπὶ υἱοὺς Ἀμ-μῶν τὴν περιτομήν; Περιτέτμηται μὲν ὁ Ἰσμαὴλ, ὡς ἔφην, κατὰ νόμον, τρισκαίδε-καετῆς που ὢν, οἷα δὴ υἱὸς ὢν τοῦ Ἀβραάμ ἐκ τῆς Ἄγαρ τῆς παιδίσκης τῆς Αἰγυ-πτίας. Καὶ

μετ' ὀλίγα. Καὶ κατωκίσθη, φησὶν, ὁ Ἰσμαήλ ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἐγένετο τοξότης, 594 καὶ ὤκησε τὴν ἔρημον. Ἠγάγετο δὲ αὐτῷ ἡ μήτηρ αὐτοῦ τὴν αἰγυπτίαν γυναῖκα. Τίνος ἕνεκέν μοι ταῦτα πάντα μεμυθολογεῖσθαι; ζητῶ τοὺς περιτετμημένους κατὰ Αἴ-γυπτον, καὶ ζητῶ τοὺς περιτετμημένους τοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ, πάντας οὓς ἀναγράφει ὁ λόγος. Ἐοίκασιν οὖν ἐκ τοῦ γένους εἶναι τοῦ Ἰσμαήλ, ὃς ὤκησε μὲν τὴν ἔρημον, ἡγάγετο δὲ τὴν αἰγυπτίαν γυναῖκα· καὶ οὐ-κέτι ἀμφιβάλλω τούτους που εἶναι, ἢ τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ περιτετμημένους, καὶ τοὺς πε-ρικειρομένους κατὰ πρόσωπον, καὶ κατοικοῦντας ἐν τῇ ἐρήμῳ. Εἶκος γὰρ τὸν Ἰσμαήλ παραλαβόντα τὸν νόμον τὸν πατρῶον τοῦ Ἀβραάμ, ὡς θεοφιλοῦς πατὴρ ὄντα, καὶ ἀναχωρήσαντα τῆς οἰκείας, ἄπερ ἐνόμιζεν αὐτῷ εἶναι ἀσφαλέστατα, πατροπαρά-δοτα ὄντα, ταῦτα ποιεῖν καὶ ἐπὶ τοῖς ἐγγόνιοις τοῖς ἑαυτοῦ. Οὕτως δὲ μέντοι περιτετμημένους ἔστιν εὐρεῖν Αἰγυπτίους ἢ τοὺς τὴν ἔρημον οἰκοῦντας. Πῶς δὲ καὶ τὸν Ἐδώμ; ὁ Ἐδώμ οὗτος κα-ταβαίνει καὶ αὐτὸς ἐκ τοῦ σπέρματος τοῦ Ἀβραάμ· τῷ γὰρ Ἀβραάμ ἐγένετο μὲν παῖς Ἰσμαήλ ἐκ τῆς Ἄγαρ, ἐγένετο δὲ καὶ ὁ Ἰσαὰκ ἐκ τῆς Σάρρας· τῷ δὲ Ἰσαὰκ πάλιν παῖδες δύο, ὁ τε Ἡσαῦ καὶ ὁ Ἰακώβ.

Καὶ ὁ μὲν Ἰακώβ οὐκ ἠγάγετο γυναῖκαν αἵμα-τος ξένου, οὐδὲ τῶν Χαναναίων, ταῦτα ἐπι-σκέψαντος τοῦ πατρός. Ὁ μέντοι Ἡσαῦ ἡγάγετο γυναῖκα τὴν θυγατέρα Ἰσμαήλ, ἀ-δελφὴν τοῦ Νεβεῶθ, ἀνεψιὰν δήπουθεν ἀγόμενος ἑαυτοῦ γυναῖκα πρὸς πατρός, ξέ-νην δὲ πρὸς μητρὸς, καὶ γίνεται παίδων πολλῶν πατήρ. Πρωτότοκος δὲ αὐτοῦ ὁ Ἐ-δώμ, καὶ μαρτυρήσει μοι τὸ ἱερὸν λόγιον λέ-γον· Αὐταὶ δὲ αἱ γενέσεις Ἡσαῦ πατρός Ἐδώμ. Οὐκοῦν ἄπερ ἐλέγετο μικροῦ πρόσ-θεν περὶ τοῦ Ἰσμαήλ, ὅτι δὴ παραλαβὼν νόμον πατρόθεν, τὸν τῆς περιτομῆς, παρεδί-δου ἐγγόνιοις τοῖς ἑαυτοῦ, ταῦτα λέγειν ἡμῖν 595 ἔξεστι περὶ τοῦ Ἡσαῦ, ὅτι ὢν παῖς Ἰσαὰκ τοῦ υἱοῦ Ἀβραάμ, ὃν παρέλαβε νόμον παρά τε τοῦ πάππου, παρά τε τοῦ πατρός ἤκον-τα εἰς αὐτὸν, παρεδίδου καὶ τοῖς παισὶ, καὶ περιέτεμέν που καὶ αὐτὸς τὸν Ἐδώμ· οὐκέτι οὖν ἀσάφεις; Πῶς δὲ καὶ υἱοὶ Ἀμμὼν καὶ υἱοὶ Μωάβ; τούτους γινώσκουσί που οἱ φιλοπονώτεροι εἶναι τοὺς υἱοὺς Λῶτ, τοῦ ἀδελφιδοῦ Ἀ-βραάμ. Καὶ μετ' ὀλίγα. Ἐτέχθη οὖν ἐκ τοῦ Λῶτ, ὃ τε Ἀμμὼν καὶ ὁ Μωάβ, ἐκάτερος ἐκ τῶν θυγατέρων αὐτοῦ, ὀπηνίκα ὑπονοήσασαι ἔ-ρημον εἶναι τὴν γῆν, οὕτω διασώσασθαι τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων ἐβουλήθησαν αἱ θυγα-τέρες Λῶτ· ἐτέχθη γὰρ τῇ μὲν πρεσβυτέρᾳ ὁ Μωάβ, ἐρμηνευόμενος ἐκ πατρός, καὶ τῇ δευτέρᾳ Ἀμμὼν, ἐρμηνευόμενος ὁ υἱὸς τοῦ γένους. Ταῦτα πάντα εἰρημένα οὐκέτι δυσ-κόλως ἡμᾶς συγκατατίθεσθαι παραπείθει, πάντας τοὺς περιτετμημένους οὕτω καλεῖσθαι ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ λόγου, μαρτυροῦντος αὐτοῦ Ἱερεμίου καὶ περὶ υἱῶν Μωάβ, καὶ περὶ τῶν υἱῶν Ἀμμὼν, ὅτι ἐν τοῖς περιτετμημέ-νοις κατέλεξε καὶ τούτους. Καὶ μετ' ὀλίγα. Εἰ δὲ καὶ ὠφελείας τινος ἡμῖν προσγίνεσθαι δεῖ ἐκ τῶν εἰρημένων τούτων, οὕτως ἄν τις ὀρθῶς εἴποι, ὡς τὰ πολλὰ γένη τῶν ἀνθρώπων προσποίησιν μὲν ἔχει δικαιοσύνης, καὶ τινα μὲν ἵχνη φέρειν νόμου Θεοῦ, καὶ σχηματίζεσθαι πως, καὶ ἐπιπλάστως ἐπιμελεῖσθαι ἀρετῆς, μέχρι μέντοι σχήματος αὐτοῖς ἴσταται τὰ τῆς προαιρέσεως, μέχρι προσποιήσεως καὶ τοῦ καθυποκρίνεσθαι, οὐ μέντοι καὶ τέλεον ἐσ-πουδάσαμεν τὴν κακίαν ἐκκόπτειν ἐξ ἡμῶν καὶ τὰ ὀνειδίδη ἐπ' Αἴγυπτον καὶ ἐπὶ τὴν Ἰ-δουμαίαν.

Cap. x, 2. Κατὰ τὰς ὁδοὺς τῶν ἐθνῶν, μὴ μανθάνετε. Τί δὲ μανθάνετε; Νόμον μανθάνετε Θεοῦ, τὸν λέγοντα· Οὐκ ἔσονταί σοι θεοὶ ἕτεροι πλὴν ἐμοῦ, θεοί, οἱ οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν οὐκ ἐποίησαν, ἀπολέσθωσαν ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς καὶ ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ.